

Principer för ägarstyrning

Oktober 2024

Principer för ägarstyrning

Lannebo Kapitalförvaltning AB ska avseende det kapital som förvaltas för andelsägarnas räkning utöva en aktiv ägarroll i de bolag där fonderna är ägare. Ägarrollen ska utövas på ett sådant sätt att andelsägarnas gemensamma intresse beaktas och med syfte att uppnå god riskjusterad avkastning till andelsägarna.

Inledning och syfte	3
Principer för ägarstyrning	3
Förhållande till det enskilda bolaget	3
Transparens rörande bolagsstämmor	5
Minoritetsfrågor	6
Digitala stämmor och poströstning	6
Påverkansdialoger	6
Intressekonflikter och insiderproblematik	6
Aktielån	6
Delegering och ansvar	6
Medlemskap i Institutionella Ägares Förening	6
Uppföljning och efterlevnad	6
Övrigt	6
Bevakning av aktieägarengagemang	7
Ikraftträdande och fastställande	7

1. Inledning och syfte

Lannebo Kapitalförvaltning AB (nedan Lannebo eller fondbolaget) ska avseende det kapital som förvaltas för andelsägarnas räkning utöva en aktiv ägarroll i de bolag där fonderna är ägare. Ägarrollen ska utövas på ett sådant sätt att andelsägarnas gemensamma intresse beaktas och med syfte att uppnå god riskjusterad avkastning till andelsägarna. Detta framgår bland annat av lagen (2004:46) om värdepappersfonder (LVF). Mot denna bakgrund har VD för Lannebo fastställt detta dokument. Lannebos aktieägarengagemang gäller alla aktier som ingår i fondbolagets fonder och är baserat på Fondbolagets förenings Riktlinjer för fondbolagets aktieägarengagemang. I Lannebos Principer för aktieägarengagemang förtydligas hur denna instruktion implementeras.

2. Principer för ägarstyrning

Lannebo ska verka för att de företag som fonderna investerar i agerar enligt relevanta koder, riktlinjer och konventioner – exempelvis Svensk kod för bolagsstyrning, OECD:s riktlinjer för multinationella företag och FN:s globala överenskommelse (UN Global Compact). Det handlar till exempel om frågor rörande sammansättningen av bolagsstyrelse eller förfarandet vid bolagsstämmor. Det kan också handla om företagets arbete med miljö, sociala risker och affäretik. Lannebo ska löpande bevaka relevanta företagshändelser och kan i yttersta fall välja att sälja aktierna i ett bolag om det bryter mot fondbolagets riktlinjer eller om aktieägarengagemang inte påvisat önskad effekt.

3. Förhållande till det enskilda bolaget

Lannebos aktieägarengagemang har som mål att främja andelsägarnas gemensamma intressen i de bolag där fonderna äger aktier. Detta gör fondbolaget genom dialog med bolagen, röstning på bolagsstämmor, arbete i valberedningar och i samarbete med andra ägare via olika påverkansinitiativ. Lannebos mål är att rösta på huvuddelen av alla bolagsstämmor där bolaget har aktiva positioner. Röstning för marknadsfondernas innehav sker om så är lämpligt, utifrån exempelvis att företaget har höga ESG-risker eller vid misslyckad påverkansdialog.

3.1 Bolagsstämman

Bolagsstämman är bolagets högsta beslutande organ där aktieägare har rätt att utöva sitt inflytande

och göra sin röst hörd. Lannebo för ofta dialog med bolag innan bolagsstämman för att säkerställa att förslagen är lämpliga och faller inom dessa principer. Vid deltagande på bolagsstämma kan Lannebo ställa frågor till bolagsledningen och styrelsen.

För rådgivning, analys och exekvering av röster använder Lannebo det amerikanska bolaget Glass Lewis. Röstningsbeslut tas i samråd med förvaltningen, ägaransvarig och vid behov bolagets VD.

3.2. Styrelsefrågor

Det viktigaste för Lannebo är att portföljbolagens styrelser funktionssätt och dess möjlighet att skapa avkastning för Lannebos andelsägare. Dessa riktlinjer är vägledande för vårt aktieägarengagemang i våra portföljbolag.

Lannebo ska utöva sin ägarroll utan krav på egen styrelserepresentation då det kan försvåra möjligheterna att bedriva en aktiv och självständig förvaltning.

Lannebo ska verka för att

- varje bolag har en väl sammansatt styrelse avseende kompetens, mångfald och i huvudsak av oberoende ledamöter i förhållande till huvudägare och bolaget.
- förslag till nya styrelseledamöter motiveras samt att principerna för valberedningsarbetet redovisas öppet, och att
- styrelsen säkerställer att bolaget sköts hållbart och ansvarsfullt.

3.2.1. Mångfald i styrelserna

Lannebo strävar efter att uppnå jämställda styrelser med målet att det mindre representerade könet ska utgöra minst 40 procent av styrelseledamöterna, i enlighet med Svensk kod för bolagsstyrning. Eftersom lokal marknadspraxis varierar globalt är det i nuläget svårt att genomföra en snabb omställning till 40/60-fördelning i flera länder. Därför är Lannebos riktlinje för röstning att säkerställa att båda könen är representerade i styrelsen, med en minimirepresentation av det mindre representerade könet på 10 procent.

3.2.2. Oberoende

Enligt Lannebo är en av styrelsens viktigaste uppgifter att utvärdera och vid behov byta ut den verkställande direktören. Därav bör VD och styrelseordförande vara olika personer. I undantagsfall där det råder speciella omständigheter kan fondbolaget ställa sig bakom samma person på rollerna.

Den övergripande andelen oberoende ledamöter bör utgöra minst 50 procent av styrelsen och gäller även i eventuella kommittéer. I synnerhet i redo-

visningskommittén, där även ordföranden bör vara oberoende.

3.2.3. Tjänstgöringstid

Lannebo anser att de ska finnas en spridning mellan relativt nytillsatta och mångåriga representanter i styrelsen och att en styrelse generellt sett inte bör bestå av ledamöter som alla suttit under många år. Vi betonar vikten av fördelningen snarare än att ha någon arbiträr maxgräns. En generell riktlinje för vad som anses vara en lång tjänstgöringstid är cirka 9–12 år i marknader med kortare tjänstgöringsperioder och 10–15 år i marknader med längre sådana (framförallt i USA). Om flera ledamöter suttit under en längre tid bör frågan väckas om styrelsen är i behov av en rotation. Detta kan leda till att fondbolaget inte stödjer en eller flera ledamöter med lång tjänstgöringstid, alternativt ordföranden i nomineringskommittén om denna person sitter i styrelsen. Det bör noteras att en långvarig styrelseledamot inte automatiskt anses vara beroende av bolaget.

3.3. Valberedning

Lannebo deltar i valberedningar där fondbolaget är en av de största ägarna förutsatt att utformningen av valberedningen sker på sådant sätt att fondbolagets handlingsfrihet är oinskränkt och då det bedöms ligga i andelsägarnas gemensamma intresse. Om ägarandelen minskar, ställs platsen i valberedningen till förfogande. Lannebos representant kan dock kvarstå om det bedöms lämpligt och om både bolaget och den nya ägaren, som har rätt att utse en ersättare, delar denna uppfattning.

I valberedningens arbetsuppgifter ingår att utvärdera befintlig styrelse, lägga fram förslag till ordförande och övriga ledamöter i styrelsen samt förslag till arvodering av styrelseledamöter, styrelseordförande, utskottsledamöter och utskottsordförande. Valberedningen ska även lämna förslag till val och arvodering av revisor.

Ägarledda valberedningar är generellt att föredra framför alternativa nomineringsförfaranden. Därmed kommer Lannebo stödja förslag på att inrätta sådana valberedningar.

3.4. Ersättning till ledande befattningshavare

Lannebo anser att ersättningen till ledande befattningshavare ska vara marknadsmässig och syfta till att främja långsiktigt hållbar avkastning för aktieägarna. Ersättningsprogrammen ska innehålla en tydlig koppling mellan prestation och krav samt redovisas i årsrapporten och/eller i en ersättningsrapport. Förslag till långsiktiga ersättningsprogram (och kortsiktiga sådana om bolaget anser det lämpligt) bör förankras hos de större ägarna inför beslut på bolagsstämman.

Lannebo anser att långsiktiga incitamentsprogram bör vara aktiebaserade och innehålla prestationsmål. Prestationsmålen och dess nivåer bör presenteras i förhand och, om detta inte är möjligt på grund av konkurrensskäl, i efterhand. Lannebo anser inte att det är lämpligt att rutinmässigt presentera mål i efterhand, så i dessa fall bör anledningen till detta tydligt framgå. Program där mål inte alls presenteras kommer inte godkännas om det inte finns mycket goda skäl därtill.

Det är ofta lämpligt att prestationsmål ger kontinuerlig tilldelning utefter utfall, det vill säga bättre utfall ger högre tilldelning, snarare än en tröskelnivå som ska överträffas. Prestationsmålen ska samtidigt vara utmanande och sträcka sig bortom de generella finansiella målen.

Optionsbaserade program ska, om de saknar prestationsmål, kräva egen investering från den som tilldelas optionerna. En viss subvention på optionspriset kan utgå, men bör motiveras, och kan skilja sig åt mellan olika kategorier av anställda, exempelvis att anställda i ledningsgruppen kan få en viss subvention för att skapa aktieägarandel i bolaget. Dock bör subventionen inte vara för stor och får inte vara 100 procent. I undantagsfall kan även ersättningsprogram struktureras utanför dessa principer om bolaget motiverar detta på ett tydligt sätt, samt gärna förankrar programmet och motivationen med Lannebo om så är lämpligt givet vår ägarandel.

Lämpliga prestationsmål är beroende av bolagets bransch och situation, men Lannebo uppmuntrar generellt mål som inriktar sig på aktieägarvärde.

Generellt bör den totala ersättningen till ledande befattningshavare vara lämplig i sin storlek, jämfört med likartade bolag och den generella lönenivån i bolaget. Omotiverade avsteg från detta är något Lannebo inte stödjer. Det är lämpligt att ha ett tak i incitamentsprogram, i de strukturer som tillåter detta.

3.4.1. Utspädning

Lannebo vill att bolag undviker betydande utspädning i sina incitamentsprogram, men förstår att program som inkluderar prestationsmål med linjär tilldelning kan innebära större potentiell utspädning. Generellt bör utspädningen inte överstiga 1 procent per år, men något högre nivåer kan vara acceptabla om programmet är väl utformat och inkluderar linjära mål.

3.4.2. ESG-mål i incitamentsprogram

Lannebo uppmuntrar mål i incitamentsstrukturen relaterade till miljö, sociala eller bolagsstyrningsfrågor (ESG). Det är viktigt att målen är korrekt utformade och mätbara. Det är generellt bättre att inte ha ESG-relaterade mål än dåligt utformade sådana, eller mål med krav som inte är tillräckligt utmanande.

Avsaknad av ESG-relaterade mål kan leda till att vi ej stödjer programmet.

Precis som för generella prestationsmål bör målen presenteras i förhand och lämpligen stämmas av med betydande aktieägare. Målen ska ha transparenta nivåer, som relaterar till bolagens verksamhet och/eller finansiella mål, övergripande hållbarhetsarbete eller annan lämplig överenskommelse, såsom Science Based Targets (SBT). Målen ska även vara utmanande, det vill säga gå bortom det generella hållbarhetsarbetet och materiella för bolaget – målen skall därmed vara väsentliga för bolagets verksamhet och dess sektor. Om lämpligt bör tröskelmål undvikas. Målen bör även vara av betydande vikt i ersättningsprogrammet, under 5% av den totala vikten kan generellt antas ha liten effekt, medan en vikt uppemot eller över en femtedel visar på betydande fokus på frågan.

Förutsättningarna för olika industrier och vilka ESG-mål som är lämpliga skiljer sig naturligtvis åt. I branscher med betydande utsläpp är till exempel mål kopplade till Parisavtalet ofta lämpliga. Oavsett mål eller bransch ser vi med fördel på att målen samt utfall granskas av en tredje part.

3.4.3. Diskretionära utbetalningar

En viktig princip i fondbolagets ägarstyrning är att ersättningar ska vara transparenta och förutsägbara samtidigt som incitamentsprogram bör vara utmanande. Med detta i åtanke är allmänna diskretionära mandat, enligt fondbolaget, inte lämpliga. Lannebo kommer med stor sannolikhet inte stödja sådana förslag. Om en diskretionär utbetalning ska göras bör denna vara motiverad och avstämd med betydande ägare. Fondbolaget uppmanar dock generellt att undvika sådana utbetalningar eller mandat. Oavsett bör inte en sådan utbetalning överstiga 10 procent av grundlönen.

3.4.4. Tidsbaserade långsiktiga ersättningsprogram

I vissa marknader som exempelvis i USA, är tidsbaserade långsiktiga incitamentsersättningar vanligt förekommande. Lannebo anser dock inte att detta är förenligt med att skapa aktieägarvärde. Eftersom grundlönen redan är tidsbaserad anser fondbolaget inte att det krävs ytterligare inlåsningsmekanismer utan snarare prestationsbaserade krav. Samtidigt har fondbolaget en viss respekt för marknadspraxis, även om det nu framgår att andelen tidsbaserad rörlig ersättning kontinuerligt minskar i de marknader där det är vanligt. För marknader där tidsbaserad ersättning är praxis, kan fondbolaget acceptera att upp till 10 procent av det totala långsiktiga ersättningspaketet är tidsbaserat. Däremot accepterar fondbolaget inte någon del av ersättningen i form av tidsbaserade incitament i övriga marknader.

3.4.5. Antal styrelseplatser

En styrelseledamot bör ägna den tid som krävs för att utföra ett bra arbete. Det är därför viktigt att en ledamot inte har för många andra styrelseuppdrag. Lannebo anser att det är svårt att sätta en generell regel, då varje styrelsepost innebär olika krav och arbetsbörda. För valberedningen är det viktigt att utvärdera att varje ledamot har och fortsatt kan lägga den tid som krävs för styrelseuppdraget. En bra vägledning är att inte ha fler än fem uppdrag om ledamoten inte har någon högre operativ position. Om personen har en hög operativ position är maximalt två externa styrelseuppdrag normalt en lämplig nivå som helst inte ska överträdas. Detta hjälper till att säkerställa att varje ledamot kan fokusera på sitt uppdrag och leverera det förväntade resultatet.

3.5. Kapitalfrågor

Lannebos grundinställning är att ägare alltid ska tillfrågas vid kapitaltillskott, det vill säga emissioner med företrädesrätt är oftast att föredra framför alternativet. Lannebo är generellt emot riktade emissioner utan företrädesrätt med annat syfte än att stärka balansräkningen. Bolag bör därmed undvika riktade emissioner förutom när de används till strategiska förvärv eller liknande. Lannebo godtar styrelsemandat på kapitalemission utan företrädesrätt på 10 procent och 20 procent med företrädesrätt. Större emissioner än 20 procent med företrädesrätt har betydande effekt på bolagets struktur – och bör därför motiveras gentemot ägare på en bolagstämma. I en del marknader är praxis på emissioner med företrädesrätt något större, varvid lokala avsteg kan förekomma.

3.6. Aktieklasser

Lannebo föredrar en (1) aktieklass där varje aktie har en röst på bolagsstämman. Rösträttsdifferentierade aktieklasser ska generellt undvikas och bör aldrig överstiga 10x i röststyrka, dvs en aktieklass med 10 gånger röststyrka i förhållande till den aktieklassen med lägst röstvärde. Skapandet av aktieklasser där rösträtt saknas bör inte förekomma. Redan existerande strukturer med måttlig utformade rösträttsdifferentierade aktieklasser stödjer fondbolaget generellt, då aktieägarna har köpt in sig i en existerande struktur där priset på de olika aktieklasserna vid tillfället reflekterade rådande ordning. Fondbolaget kan dock komma att stödja omstämpling av aktieklasser om det bedöms lämpligt.

4. Transparens rörande bolagsstämmor

Lannebos utövande av röstning vid bolagsstämmor publiceras på fondbolagets webbplats, vilket administreras av röstningsleverantören Glass Lewis. I

portalen framgår även historiska röstningar, geografisk data samt filtreringsmöjligheter.

5. Minoritetsfrågor

Lannebo tar rättigheter för minoritetsägare på stort allvar och har som övergripande syn att bolagen ska vara så tillmötesgående som möjligt gentemot mindre ägare. I Sverige existerar ett betydande minoritetsskydd, vilket delvis saknas i många andra marknader.

Enligt Lannebo bör alla aktieägare kunna lägga fram förslag samt uttrycka sig på bolagsstämman, oavsett ägandestorlek och till viss del även oberoende av tidsperioden av ägandet. Fondbolaget kommer därmed med stor sannolikhet stödja förslag som inriktar sig på att införa sådana krav.

6. Digitala stämmor och poströstning

Fysiska bolagsstämmor är värda att bevara, det är ett forum där alla aktieägare har möjlighet att möta och ställa frågor till VD, styrelse, valberedning och revisor. Välfyllda bolagsstämmor är en svensk tradition – och det är värt att skydda. Samtidigt kan speciella situationer uppstå som kräver anpassningar. Därför förespråkar fondbolaget att bolag erbjuder poströstning som komplement till den fysiska stämman. Lannebo anser däremot inte att digitala stämmor helt ska ersätta de fysiska. Digitala stämmor utan möjlighet till fysiskt deltagande för aktieägare bör därför endast tillämpas i undantagsfall.

7. Påverkansdialoger

Påverkansdialog med portföljnehav är ett effektivt sätt att som investerare driva förändring i en mer hållbar riktning. Fondbolagets arbete med påverkansdialoger framgår i Lannebos Policy för ansvarsfulla investeringar.

8. Intressekonflikter och insiderproblematik

Lannebos system för att identifiera, hantera och dokumentera potentiella intressekonflikter i relation till fondernas portföljbolag beskrivs i bolagets Principer för aktieägarengagemang. Vid aktivt ägarutövande kan fondbolaget riskera att få tillgång till insiderinformation, vilket kan begränsa möjligheterna till aktiv förvaltning. I sådana fall hanterar fondbolaget informationen i enlighet med fondbolagets Instruktion om marknadsmissbruk.

9. Aktielån

Lannebo ska alltid göra en bedömning i det enskilda

fallet om ett aktielån är lämpligt eller inte ur ett ägarperspektiv. Aktielån får aldrig äventyra möjligheten att utöva rättigheterna som aktieägare.

För de fall Lannebo avser att rösta med avseende på utlånade aktier på bolagsstämman ska aktierna kallas hem så att fonden finns upptagen i aktieboken på avstämningsdagen.

Lannebo har i dagsläget ingen aktieutlåning.

10. Delegering och ansvar

Lannebos styrelse kan delegera genomförandet av aktieägarengagemang till en extern part (aktieägarkonsult alternativt röstningsrådgivare). Den som för Lannebo utövar rösträtt ska rapportera till Lannebo hur och i vilka frågor dessa utnyttjats.

Ägaransvarig ansvarar för aktieägarengagemang, som sker i samråd med förvaltningen samt bolagets VD.

11. Medlemskap i Institutionella Ägares Förening

Lannebo blev invalda i Institutionella Ägares Förening (IÄF) 2023. IÄF är en ideell förening med ändamål att tillvarata medlemmarnas intressen som institutionella ägare på den svenska aktiemarknaden genom att främja en god utveckling av självregleringen på aktiemarknaden. Föreningen utgörs av de största institutionerna på svenska kapitalmarknaden. Lannebo avser att i IÄF driva den syn som fondbolaget presenterar i dessa principer och aktivt arbeta för att stärka självregleringen på den svenska aktiemarknaden.

12. Uppföljning och efterlevnad

En sammanfattning av Lannebos principer för aktieägarengagemang och regelverk för aktieägarengagemang ska finnas tillgänglig för intressenter på Lannebos webbplats. Uppgifter om de åtgärder som vidtagits utifrån dessa strategier ska på begäran kostnadsfritt göras tillgänglig för investerare.

En gång per år publicerar fondbolaget en redovisning över sina ägarstyrningsaktiviteter. Ägaransvarig är ansvarig för att en sådan rapport sammanställs och offentliggörs.

För övergripande uppföljning och kontroll av Principernas efterlevnad ansvarar Compliancefunktionen. Anställda har alltid ett ansvar att följa dessa Principer.

13. Övrigt

Lannebo ska handla självständigt i förhållande till de bolag i vilka de förvaltade fonderna är aktieägare. Lannebo ska också värna om sin handlingsfrihet att som investere-

rare öka, minska eller avveckla aktieinnehav.

14. Bevakning av aktieägarengagemang

Samtliga aktieägarengagemang som Lannebo driver dokumenteras i ett system för påverkansdialog samt i en röstningsportal för att säkerställa att fondbolaget följer sin eskaleringsprocess. Ägaransvarig säkerställer att all relevant data avseende aktieägarengagemang även finns internt dokumenterad för att säkerställa spårbarhet. Löpande utvärderas också effekten av fondbolagets påverkansdialoger.

15. Ikraftträdande och fastställande

Dessa principer fastställs av Lannebos VD. Principerna ska fastställas och godkännas minst en gång per år även om inga ändringar ska beslutas. Ansvarig för att tillse att dessa principer uppdateras är Compliancefunktionen.

Kontakta oss

Erik Durhan
Ägaransvarig

08 407 59 10
erik.durhan@lannebo.se

Viktoria Voskressenskaia
Hållbarhetsansvarig

08-407 59 61
viktoria.voskressenskaia@lannebo.se

info@lannebo.se
08-5622 5222

Lannebo Kapitalförvaltning AB
Mäster Samuelsgatan 7
111 44 Stockholm